

နောက်ဆက်တွဲ ၁ ဝေါဟာရများ

ကျေးဇူးတင်လွှာ

ဤလမ်းညွှန်ချက်များကို အမေရိကန် နိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အေဂျင်စီ (USAID) မှတစ်ဆင့် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုရေးရာဗျူရို (BHA) ၏ ရက်ရောသောပံ့ပိုးမှုဖြင့် ပြုလုပ်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ အင်တာနယူးစ် (Internews) သည် "သတင်းအချက်အလက်နှင့် အန္တရာယ်များ- သတင်း အချက်အလက် ဂေဟစနစ်များသို့ အကာအကွယ်ပေးရေးနည်းဖြင့် ချဉ်းကပ်ခြင်း" လမ်းညွှန်ချက်တွင် ပါဝင်ခဲ့သူအားလုံးကို ကျေးဇူးတင်ကြောင်း ထပ်လောင်း ပြောကြားလိုပါသည်။

Internews လမ်းညွှန်ချက်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် ရေးသားရေး အဖွဲ့ - Stijn Aelbers, Emily Cowlrick, Floriane Echegut, Lea Krivchenia, Haley McCain, Irene Scott။

ပရောဂျက် အကြံပေးအဖွဲ့နှင့် အကဲဖြတ်စိစစ် သုံးသပ်သူများ- Nadia Akmoun (IOM), Raphael Bacot (REACH), Adrienne Brooks (Mercy Corps), Stuart Campo (OCHA), Victoria Dangond Peralta (Internews), Marina Di Lauro (Oxfam), Katie Drew (GPC), Marie Dozin (GPC), Tiffany Easthom (Nonviolent Peaceforce), Giovanna Federici (NRC), Andre Heller (IRC), Séverine Lacroix (IOM), Anahi Lacucci (UNHCR), Francesco Michele (GPC), Briana Orr (IRC), Nathaniel Raymond (Yale University), Joelle Rizk (ICRC), Fausto Spiga (REACH), Mark Silverman (ICRC), Kathrine Starup (DRC), Craig Twitt (Internews), John Warnes (UNHCR)။

ဒီဇိုင်းနှင့် သရုပ်ဖော်ပုံများ- Corneliu Comendant၊ Emily Cowlrick၊ Floriane Echegut၊ Julia Huang၊ Ganaëlle Tilly

ဤအရင်းအမြစ်များကို Community Voices for Better Protection (CVBP) ပရောဂျက်၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအဖြစ် ဖန်တီးထားပါသည်။ ဤပရောဂျက်သည် လူသားချင်းစာနာထောက်ထား မှုဆိုင်ရာ နယ်ပယ်လုပ်သားများ၊ အထူးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးအေဂျင်စီများ၊ မီဒီယာနှင့် အခြား သတင်းအချက်အလက်ပေးသူများ၏ ရှုထောင့်မှ လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ အခြေအနေ များတွင် သတင်းအချက်အလက်များနှင့် ဆက်စပ်နေသော အန္တရာယ်များကို နားလည်ရန် ရည်ရွယ် ပါသည်။ ၂၀၂၂-၂၃ ခုနှစ်တွင် အီရတ်၊ မာလီ နှင့် ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ သုံးခုတွင် ပြုလုပ်ခဲ့သော ကွင်းဆင်း လုပ်ငန်းကို အသုံးပြု၍ ဤအရင်းအမြစ်များသည် နားလည်မှုနှင့် အန္တရာယ်နှင့် သတင်းအချက်အလက် ဆိုင်ရာ တုံ့ပြန်မှုကာလချက်ကို ဖြေရှင်းရန် လုပ်ဆောင်ပေးပါသည်။

ဤလမ်းညွှန်ချက်များ တိုးတက်ကောင်းမွန်စေရန် သုံးသပ်ချက်များ သို့မဟုတ် အကြံပြုချက်များ ရယူလို ပါက ကျေးဇူးပြု၍ Internews လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာအသင်းကို info@internews.org မှတစ်ဆင့် ဆက်သွယ်ပေးပါ။

© Internews အောက်တိုဘာလ ၂၀၂၃။ ဤထုတ်ဝေမှုသည် မူပိုင်ခွင့်ရှိသော်လည်း အရင်းအမြစ်ကို အပြည့်အဝ အသိအမှတ်ပြုဖော်ပြပါက စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ခြင်း၊ လှုပ်ရှားမှုများ၊ ပညာရေးနှင့် သုတေသန ပြုလုပ်ခြင်းတို့အတွက် စာသားများကို အခမဲ့ အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ သက်ရောက်မှုကို အကဲဖြတ်ရန် အတွက် ထိုသို့အသုံးပြုမှုအားလုံးကို ၎င်းတို့ထံ မှတ်ပုံတင်ပေးရန် မူပိုင်ခွင့်ပိုင်ရှင်များက တောင်းဆို ပါသည်။ အခြားအခြေအနေများတွင် ကူးယူရန်အတွက်ဖြစ်စေ၊ အခြားထုတ်ဝေမှုများတွင် ပြန်လည် အသုံးပြုရန်အတွက်ဖြစ်စေ၊ ဘာသာပြန်ဆိုရန် သို့မဟုတ် ဆီလျော်အောင်ပြုပြင်ရန်အတွက်ဖြစ်စေ ခွင့်ပြုချက်ရယူရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဤထုတ်ဝေမှုရှိ သတင်းအချက်အလက်များသည် ထုတ်ဝေချိန် တွင် မှန်ကန်မှုရှိပါသည်။

နောက်ဆက်တွဲ ၁- ဝေါဟာရများ

ဤနောက်ဆက်တွဲသည် ဘေးကင်းလုံခြုံ၊ အဓိပ္ပါယ်ရှိပြီး တိကျမှန်ကန်သော သတင်းအချက်အလက် တွင်း အသုံးပြုထားသည့် ဝေါဟာရများ အသုံးပြုပုံကို လမ်းညွှန်ပေးရန် ရည်ရွယ်ပါသည် - သတင်း အချက်အလက် ဂေဟစနစ်များသို့ ကာကွယ်ရေးနည်းဖြင့် ချဉ်းကပ်မှုဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်နှင့် ကိရိယာ များ။ ဤလမ်းညွှန်သည် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကဏ္ဍနှင့် သတင်းအချက်အလက်ဂေဟစနစ်ဆိုင်ရာ အတွေးအခေါ်များမှ အသုံးအနှုန်းများကို ညီညွတ်ကိုက်ညီစွာ အသုံးပြုစေရန် ရည်ရွယ်ထားသဖြင့် အသုံးအနှုန်းများကို ဤအလေ့အထများအတွက်သာ သီးသန့်အသုံးပြုထားသည့်အတွက် အဘိဓာန် ပါ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်များ၊ ရည်ညွှန်းကိုးကားချက်သီးသန့် ကဏ္ဍရပ်ဆိုင်ရာ တွေးခေါ်မှုများနှင့် အနည်းငယ် ကွဲလွဲနိုင်ပါသည်။ အကယ်၍ လမ်းညွှန်ချက် သို့မဟုတ် နည်းလမ်းများမှ အသုံးအနှုန်းများ ကို ဤနေရာတွင် ထပ်မံ ထည့်သွင်းသင့်သည်ဟု သင်ယူကြည့်ပါက သို့မဟုတ် အသုံးအနှုန်း တစ်ခုခု အတွက် ရှင်းလင်းချက်များ လိုအပ်ပါက အင်တာနယ်ယူးစ်၏ လူသားချင်းစာနာမှုအဖွဲ့ (Internews Humanitarian team) သို့ ကျေးဇူးပြု၍ ဆက်သွယ်ပေးပါ။

သတင်းအချက်အလက် ဝေါဟာရ

သတင်းအချက်အလက် ရယူအသုံးပြုခြင်း - သတင်းအချက်အလက်များကို ဖန်တီး၊ မျှဝေ၊ ရှာဖွေပြီး ရယူနိုင်စွမ်း။

- **သတင်းအချက်အလက် ဖန်တီးခြင်း** - သတင်းအချက်အလက် ဖန်တီးခြင်း ဆိုသည်မှာ သတင်း အချက်အလက်ကို ဖန်တီးသူများနှင့် အနီးကပ်အပေါင်းအဖော်များထက် ကျော်လွန်သည့် ပရိသတ် ထံရောက်ရှိစေရန် အချက်အလက် ကောက်နုတ်စုစည်းခြင်းကို ရည်ညွှန်းသည်။ ၎င်းကို လူတစ် ဦးချင်း၊ အုပ်စု၊ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု သို့မဟုတ် မီဒီယာသတင်းဌာနများကဲ့သို့သော ပညာရပ်ပိုင်း ဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်သည့် အကြောင်းအရာဖန်တီးသူများဖြင့် ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။ ၎င်း သည် အကြမ်းထည် သတင်းအချက်အလက်များကို ရိုးရှင်းစွာ ဝေမျှရုံမျှသာမဟုတ်ဘဲ သတင်း အချက်အလက် တင်ဆက်ရာတွင် ဖန်တီးမှု၊ ကောက်နုတ်ပြုပြင်မှု သို့မဟုတ် လူအားဖြင့် ပါဝင် မှု အဆင့်တစ်ခု ပါဝင်ပါသည်။
- **သတင်းအချက်အလက် မျှဝေခြင်း** - ဤလမ်းညွှန်များ၏ရည်ရွယ်ချက်အတွက် 'သတင်း အချက်အလက် မျှဝေခြင်း' ဆိုသည်မှာ ၎င်းသတင်းအချက်အလက်ကို မည်သည့်နည်းဖြင့်မျှ မပြုပြင်ဘဲ အရှိအတိုင်း သတင်းအချက်အလက်မျှဝေခြင်းကို ဆိုလိုပါသည်။
- **သတင်းအချက်အလက် ရှာဖွေခြင်း** - သတင်းအချက်အလက် ရှာဖွေခြင်း ဆိုသည်မှာ သတင်း အချက်အလက်များ (သို့မဟုတ် အကြောင်းအရာများ)ကို သတင်းအရင်းအမြစ်/များ သို့မဟုတ် သတင်းပေးသူ/များ (အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်များကို အောက်တွင် ကြည့်ပါ) ထံမှ ပုံစံတစ်ခုခု (နှုတ် ပြော၊ အရေးအသား၊ အမြင်၊ စသည်ဖြင့်) မှတစ်ဆင့် အွန်လိုင်းနှင့် အွန်လိုင်းမဟုတ်သည့် နည်း လမ်းနှစ်မျိုးလုံးဖြင့် သတင်းအချက်အလက် ရှာဖွေခြင်းကို ညွှန်းဆိုပါသည်။
- **သတင်းအချက်အလက် ရယူခြင်း** - သတင်းအချက်အလက်ရယူခြင်း ဆိုသည်မှာ သတင်း အရင်းအမြစ်များ (သို့) ပံ့ပိုးပေးသူများထံမှ အွန်လိုင်းနှင့် အော့ဖ်လိုင်း နည်းလမ်း နှစ်မျိုးစလုံး

ဖြင့် (ဤကဏ္ဍမှ ပါဝင်သူများ၏ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်များအတွက် နောက်ဆက်တွဲ ၁ ကိုကြည့်ပါ) ရုပ်သံလှိုင်းမှ တစ်ဆင့်နှင့် ပုံစံအမျိုးမျိုး (နှုတ်ပြော၊ အရေးအသား၊ အမြင် စသည်ဖြင့်) ဖြင့် သတင်းအချက်အလက် (အကြမ်းထည် သတင်းအချက်အလက်များ ပုံစံ (သို့) စီမံခန့်ခွဲထားသော အကြောင်းအရာပုံစံဖြင့်) ကို လက်ခံရယူရန် လုပ်ဆောင်ချက်ကို ရည်ညွှန်းခြင်းဖြစ်သည်။

ချန်နယ်နှင့် ပလက်ဖောင်း - ချန်နယ်နှင့် ပလက်ဖောင်းများသည် သတင်းအချက်အလက်များကို သိမ်းဆည်း သို့မဟုတ် ကူးပြောင်းထုတ်လွှင့်ပေးသည်။ ၎င်းတို့သည် ပုံမှန်အားဖြင့် ရုပ်မြင်သံကြား၊ ရေဒီယိုနှင့် ဆိုရှယ်မီဒီယာပလက်ဖောင်းများ သို့မဟုတ် ဝတ်ဆိုင်များကဲ့သို့သော အွန်လိုင်း/ဒစ်ဂျစ်တယ်နေရာများကဲ့သို့ နည်းပညာချန်နယ်များ သို့မဟုတ် ပလက်ဖောင်းများကို ရည်ညွှန်းပါသည်။

ဒီဂျစ်တယ်နည်းပညာများ အသုံးပြုတတ်ခြင်း - ဒီဂျစ်တယ်နည်းပညာများ အသုံးပြုတတ်ခြင်းဆိုသည်မှာ ဒစ်ဂျစ်တယ် ချန်နယ်များ၊ ပလက်ဖောင်းများနှင့် ရင်းမြစ်များကို အသုံးပြုရာတွင် ကြိုတွေ့ရနိုင်သည့် အန္တရာယ်များနှင့် ခြိမ်းခြောက်မှုများကို သိရှိပြီး ဒစ်ဂျစ်တယ်သတင်းအချက်အလက်များကို ရှာဖွေ၍ ချင့်ချိန်သုံးသပ်ခြင်း၊ စုစည်းခြင်း၊ အသုံးပြုခြင်းနှင့် ဒစ်ဂျစ်တယ် ချန်နယ်များနှင့် ပလက်ဖောင်းများမှတစ်ဆင့် တင်ဆက်ခြင်းစသည်တို့ကို ဆောင်ရွက်နိုင်စွမ်းကို ဆိုလိုပါသည်။

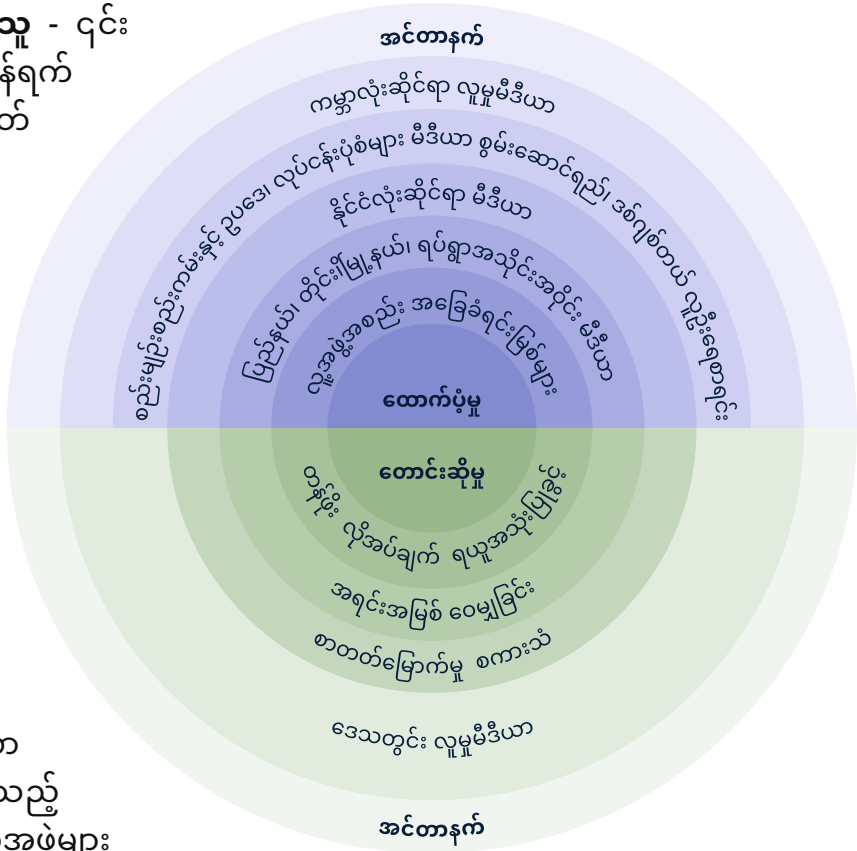
သတင်းအချက်အလက်ရေးရာ လုပ်ဆောင်သူ - သတင်းအချက်အလက်များကို ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ ဖြန့်ဝေခြင်း သို့မဟုတ် ဩဇာလွှမ်းမိုးခြင်းတွင် ပါဝင်ပတ်သက်သည့် လူပုဂ္ဂိုလ်များ သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းများ။ ၎င်းတို့တွင် သတင်းအချက်အလက်နှင့် ဆက်နွှယ်သည့် တရားဥပဒေနှင့် စည်းမျဉ်းမူဘောင်များကို ဖန်တီးသူများ သို့မဟုတ် လွှမ်းမိုးမှုရှိသူများ (ဥပမာ- အစိုးရ)၊ သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာ သုတေသနပြုလုပ်သူများ (ပညာရှင်များ၊ အချက်အလက် လုံခြုံရေး၊ လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်တို့အပေါ်တက်ကြွစွာ လှုပ်ရှားနေသူများ)၊ သတင်းအချက်အလက် စုဆောင်းမှုတမ်းတင်သူများ (လူ့အခွင့်အရေးလှုပ်ရှားသူများ၊ လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ အေဂျင်စီများ၊ ကိစ္စရပ်တစ်ခုအပေါ် အထူးစိတ်ဝင်စားသည့် အဖွဲ့အစည်းများ) သို့မဟုတ် သတင်းအချက်အလက် ဖန်တီးသူများ (ကြည့်ရန် သတင်းအချက်အလက်ပေးသူများ) စသည်တို့ ပါဝင်နိုင်ပါသည်။

သတင်းအချက်အလက် ဂေဟစနစ် - သီးခြား ရုပ်ရွာအသိုင်းအဝိုင်းတစ်ခု၊ ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခု၊ အခြေအနေတစ်ရပ်အတွင်း သတင်းအချက်အလက် ဖန်တီးခြင်း၊ ဖြန့်ဝေခြင်းနှင့် သုံးစွဲခြင်းကို လွယ်ကူချောမွေ့စေသည့် အမျိုးမျိုးသော သတင်းအရင်းအမြစ်များ၊ လမ်းကြောင်းများနှင့် ပလက်ဖောင်းများ ပါဝင်သော အပြန်အလှန်ဆက်စပ်နေသည့် ကွန်ရက်။ ဂေဟစနစ်တွင် သတင်းအချက်အလက် စီးဆင်းမှုကို ထောက်ပံ့ပေးခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်များကို ရုပ်ရွာအသိုင်းအဝိုင်း သို့မဟုတ် ပရိသတ်များက သိရှိနားလည်ပြီး ရယူအသုံးပြုပုံအပေါ် လွှမ်းမိုးမှုရှိသည့် သမားရိုးကျ မီဒီယာသတင်းဌာနများ၊ ဆိုရှယ် မီဒီယာများ၊ ဝက်ဘ်ဆိုဒ်များ၊ လူပုဂ္ဂိုလ်များ၊ အဖွဲ့အစည်းများ၊ အစိုးရများနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများ ပါဝင်ပါသည်။

သတင်းအချက်အလက် အသုံးပြုတတ်ခြင်း- သတင်းအချက်အလက် အသုံးပြုတတ်ခြင်းဆိုသည်မှာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်း၊ ပြဿနာဖြေရှင်းခြင်း သို့မဟုတ် ဗဟုသုတ ရှာမှီးခြင်းစသည်တို့ လိုအပ်သည့် အခြေအနေများတွင် သတင်းအချက်အလက် ရှာဖွေခြင်း၊ ချင့်ချိန် သုံးသပ်ခြင်း၊ စုစည်းခြင်း၊ အသုံးပြုခြင်းနှင့် အမျိုးမျိုးသော ပုံစံများဖြင့် တင်ဆက်နိုင်စွမ်းရှိခြင်းကို ဆိုလိုပါသည်။

သတင်းအချက်အလက် ပံ့ပိုးသူ - ၎င်း

တို့၏ အနီးကပ် ပုဂ္ဂိုလ်ရေး ကွန်ရက် ထက်ကျော်လွန်၍ ပရိသတ်ထံ သတင်းအချက်အလက်များ လက်လှမ်းမီနိုင်စေရန် တမင်တကာ ကြိုးပမ်းလုပ်ဆောင်ပေးသည့် သတင်းအချက်အလက်ရေးရာ လုပ်ဆောင်သူ (လူပုဂ္ဂိုလ် သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်း)။ ဤအသုံးအနှုန်းသည် အများပြည်သူ (တစ်ခါတစ်ရံ အွန်လိုင်း) ချန်နယ်များ၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၊ အရပ်ဘက် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ သို့မဟုတ် မီဒီယာအဖွဲ့အစည်းများကို အသုံးပြုသည့် လူပုဂ္ဂိုလ်များ သို့မဟုတ် အုပ်စုအဖွဲ့များအဖြစ် သတင်းအချက်အလက်ပေးသူများကို ရည်ညွှန်းပါသည်။ သတင်းအချက်အလက်များကို အများပြည်သူထံ သို့မဟုတ် သီးသန့်ဦးတည်ပရိသတ်များသို့ ဖြန့်ဝေပေးနိုင်ပါသည်။

အွန်လိုင်း အကြောင်းအရာတင်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မှတ်ချက် - ရုပ်ရှုအသိုင်းအဝိုင်းတွင်းမှ တစ်စုံတစ်ဦးက ပိုမိုကျယ်ပြန့်သည့် လူထုသို့ (သို့သော် ပိုကြီးကြီးမားမား ရောက်ရှိကောင်း ရောက်ရှိနိုင်သည်) သတင်းအချက်အလက်ပေးရန် ရည်ရွယ်ချက်မရှိဘဲ အကြောင်းအရာ တစ်ခုခုကို ပို့စ်တင်ခြင်းနှင့် ပရိသတ်တစ်ခုဆီသို့ ရောက်ရှိစေရန် ရည်ရွယ်ချက်ရှိရှိ သတင်းအချက်အလက် စုဆောင်းပြီး ကောက်နုတ်တင်ပြသူတို့အကြား သိသာကွဲပြားအောင် Internews အဖွဲ့က ပြုလုပ်ပါသည်။ ပထမပိုင်းသည် ရုပ်ရှုအသိုင်းအဝိုင်းအတွင်း ပြောဆို ဆက်သွယ်မှု၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုသာဖြစ်၍ မူရင်း (အွန်လိုင်း) အချက်အလက်ကောက်ယူမှု၏ ရင်းမြစ်တစ်ခုအဖြစ် လုပ်ဆောင်ပေးနိုင်သော်လည်း ဒုတိယပိုင်းကို သတင်းအချက်အလက်ပေးသူအဖြစ် မှတ်ယူပါသည်။

သတင်းထောက် - သတင်းထောက်သည် မီဒီယာပလက်ဖောင်းအမျိုးမျိုးပေါ်တွင် ပြည်သူလူထု၏ အကျိုးစီးပွားကို ရည်ရွယ်သော သတင်းအချက်အလက်များနှင့် ဖြစ်ရပ်မှန် (သရုပ်ဖော်ခြင်းနှင့် တစ်ခါတစ်ရံ အကဲဖြတ် သုံးသပ်ခြင်း) သတင်းများကို စုံစမ်းစစ်ဆေးရန်၊ အစီရင်ခံရန်နှင့် ဆက်သွယ်ပြောကြားရန်တို့ကို ရည်ရွယ်ပါသည်။ သတင်းထောက်များသည် ကျင့်ဝတ်နှင့် လျော်ညီသည့် အပြုအမူ၊ ကျွမ်းကျင်မှု စံနှုန်းများနှင့် အမှားများကို ပြုပြင်ရန် ကတိကဝတ်များအတွက် တာဝန်ခံရမည့် စံနှုန်းများနှင့် စည်းမျဉ်းများကို လိုက်နာကြသည်။

မီဒီယာဝန်ထမ်း - မီဒီယာဝန်ထမ်း ဆိုသည်မှာ သတင်းများနှင့် ဗဟုသုတဖြစ်စေမည့် အကြောင်းအရာများကို ထုတ်ဝေရာတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန် မီဒီယာအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုခုတွင် လုပ်ကိုင်သူကို ဆိုလိုသည်။ ၎င်းတွင် အယ်ဒီတာများ၊ ကင်မရာဆရာများကဲ့သို့သော သတင်းထောက်လှမ်းခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သည့် အခန်းကဏ္ဍများ ပါဝင်နိုင်ပါသည်။

အကြောင်းအရာ ဖန်တီးသူ - အကြောင်းအရာဖန်တီးသူ ဆိုသည်မှာ များသောအားဖြင့် အွန်လိုင်းပလက်ဖောင်းများအတွက် ဗီဒီယိုများ၊ ဘလော့ဂ်များ သို့မဟုတ် ဆိုရှယ်မီဒီယာပို့စ်များကဲ့သို့ ဒစ်ဂျစ်တယ်အကြောင်းအရာမျိုးစုံကို ဖန်တီးသူဖြစ်ပါသည်။ ပရော်ဖက်ရှင်နယ် သတင်းထောက်များနှင့် ကွဲပြားသည်မှာ အကြောင်းအရာ ဖန်တီးသူများသည် သတင်းထောက် ကျင့်ဝတ်များ သို့မဟုတ် တည်းဖြတ်မှုဆိုင်ရာ ကြီးကြပ်မှုတို့ကို လိုက်နာရန် မလိုအပ်ပါ။ အကြောင်းအရာဖန်တီးသူများသည် အကြောင်းအရာများကို ၎င်းတို့ကိုယ်ပိုင် ချန်နယ်များအတွက် ဖန်တီးနိုင်သလို၊ ဥပမာအားဖြင့် ရုပ်ရှင်အသိုင်းအဝိုင်းတစ်ခု၊ အရပ်ဘက် လူမှုအဖွဲ့အစည်း သို့မဟုတ် အခြားအဖွဲ့အစည်း သို့မဟုတ် အုပ်စုတစ်ခုကိုယ်စား ဖန်တီးပေးရန် ကန်ထရိုက်ယူထားနိုင်ပါသည်။

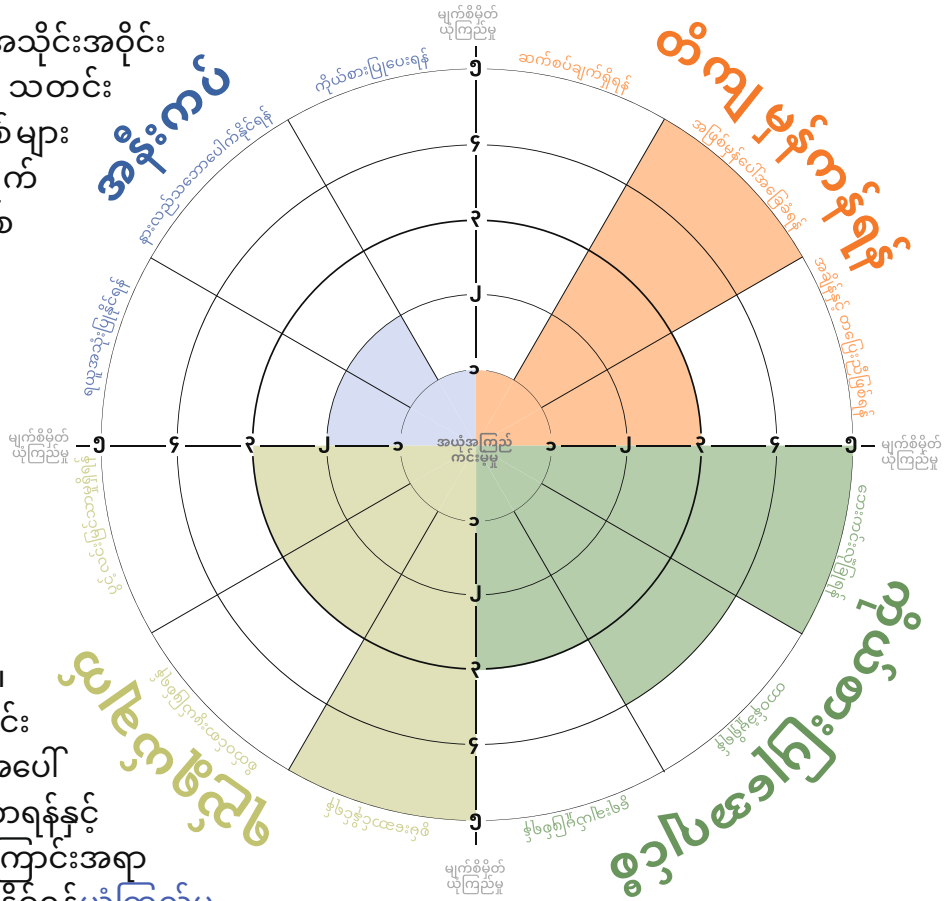
မီဒီယာ - လူအများထံ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ရောက်ရှိရန် သို့မဟုတ် လွှမ်းမိုးရန် ရေဒီယိုနှင့် တီဗီ၊ သတင်းစာ၊ မဂ္ဂဇင်းများနှင့် အင်တာနက်တို့ကို ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ နည်းလမ်းများအဖြစ်အသုံးပြုသည့် အယ်ဒီတာဆိုင်ရာနှင့် ကျင့်ဝတ်စံနှုန်းများကို လိုက်နာရသော ပရော်ဖက်ရှင်နယ် အဖွဲ့အစည်းများ။

သတင်း - လောလောဆယ်ဖြစ်ပျက်နေသည့် အဖြစ်အပျက်များအကြောင်း စုစည်းထားသည့် သတင်းအချက်အလက်များအဖြစ် အဓိပ္ပါယ်သတ်မှတ်ပါသည်။

(သတင်းအချက်အလက်) ရင်းမြစ် - လူပုဂ္ဂိုလ်များ သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းများထံမှ ရရှိသော မူရင်းသတင်းအချက်အလက်များကို ရည်ညွှန်းပါသည်။ သတင်းအချက်အလက် ရင်းမြစ်တစ်ခုသည် သတင်းအချက်အလက်ပေးသူထံမှ ဖြစ်နိုင်သော်လည်း သတင်းအချက်အလက်များကို စုဆောင်း၊ ဖန်တီး သို့မဟုတ် စုစည်းသည့် လူပုဂ္ဂိုလ်များ သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းများထံမှလည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ၎င်းတွင် ဆိုရှယ်မီဒီယာပို့စ်များ၊ တရားဝင်စာရွက်စာတမ်းများ၊ ဒေတာများ၊ သုတေသန လေ့လာချက်များ အပါအဝင် သတင်းအချက်အလက်ဖန်တီးရာတွင် အသုံးပြုသည့် မူရင်း မျက်မြင်သက်သေများ၊ ကျွမ်းကျင်သူများ၊ စာရွက်စာတမ်းများနှင့် ဒေတာအချက်အလက်များ ပါဝင်နိုင်ပါသည်။ စိစစ်သုံးသပ်ချက်၊ ဆန်းစစ်ချက် သို့မဟုတ် အခြားသော အကြောင်းအရာ အမျိုးအစား အသစ်တစ်ခုကို ဖန်တီးရန် ရင်းမြစ်အများအပြား သုံးစွဲပါက ၎င်းကို သတင်းအရင်းအမြစ် အသစ်တစ်ခုအဖြစ် မှတ်ယူနိုင်ပါသည်။ ဤအယူအဆတွင် သတင်းစာဆောင်းပါး တစ်ပုဒ်သည် သတင်းအချက်အလက် ရင်းမြစ်တစ်ခုဖြစ်နိုင်ပြီး ၎င်းကို ထုတ်ဝေသည့် သတင်းအဖွဲ့အစည်းကို သတင်းအချက်အလက် ပံ့ပိုးသူအဖြစ် မှတ်ယူနိုင်ပါသည်။

ယုံကြည်မှု - ယုံကြည်မှုသည် သတင်းအချက်အလက် ရယူအသုံးပြုမှုတွင် အခြေခံကျသော အကြောင်းအရာတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ သတင်းအချက်အလက် ရင်းမြစ်တစ်ခုကို တစ်စုံတစ်ဦးက ယုံကြည်မှု ရှိမရှိ ဆိုခြင်းက ၎င်းတို့အနေဖြင့် အဆိုပါရင်းမြစ်ထံမှ ရရှိသည့် သတင်းအချက်အလက်ကို မျှဝေခြင်း၊ အရေးယူဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် နားထောင်ခြင်း ရှိမရှိကို ဆုံးဖြတ်ပေးသည်။ ယုံကြည်မှုကင်းမဲ့ခြင်း

က လူပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ရပ်ရွာအသိုင်းအဝိုင်းများအနေဖြင့် အချို့သော သတင်းအချက်အလက် ရင်းမြစ်များဖြင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်မှုကို အတားအဆီးဖြစ်စေပြီး မျက်စိမှိတ် ယုံကြည်ခြင်းက အေဂျင်စီများ၏ အဆင့်အတန်းကို ကျဆင်းစေကာ သတင်းမှား၊ လုပ်ကြံသတင်း ဖြန့်ဖြူးခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက် အမှန်ကို လှည့်စားအသုံးပြုမှု အန္တရာယ်များ ကြုံတွေ့ရနိုင်ချေ မြင့်မားစေသည်။ Internews အဖွဲ့သည့် သတင်းအချက်အလက် ပံ့ပိုးသူများအပေါ် ယုံကြည်စိတ်ချမှုကို တိုင်းတာရန်နှင့် ဆက်စပ်စဉ်းစားရမည့် အကြောင်းအရာများကို ကူညီသတ်မှတ်ပေးနိုင်ရန် ယုံကြည်မှု သုံးသပ်လေ့လာချက်မူဘောင် (Trust Analytical Framework)ကို ပြုစုထားပါသည်။ မူဘောင်တွင် အစိတ်အပိုင်းလေးခုနှင့် အစိတ်အပိုင်းခွဲ ၁၂ ခုပါဝင်သည်။

ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးဆိုင်ရာ ဝေါဟာရများ

စွမ်းဆောင်ရည် - ခြိမ်းခြောက်မှုတစ်ခုကို ဖြေရှင်းရန် သို့မဟုတ် ခုခံရန် သို့မဟုတ် ၎င်း၏ သက်ရောက်မှုကို လျော့ချရန် လူပုဂ္ဂိုလ်များ၊ အိမ်ထောင်စုများနှင့် ရပ်ရွာအသိုင်းအဝိုင်းများ ရရှိနိုင်သည့် လုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းနှင့် အရင်းအမြစ်များ။ အရင်းအမြစ်များသည် ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်းများ ဖြစ်နိုင်သလို ရပ်ရွာအသိုင်းအဝိုင်းတစ်ခု ဖွဲ့စည်းမှု ပုံစံများတွင်လည်း တွေ့မြင်နိုင်ပါသည်။ လုပ်နိုင်စွမ်းရည်များတွင် အချို့သော ဝန်ဆောင်မှုများကို ရယူသုံးစွဲနိုင်သည့် ကျွမ်းကျင်မှုများ သို့မဟုတ် စွမ်းရည်များ သို့မဟုတ် ပိုမိုလုံခြုံသောနေရာသို့ လွတ်လပ်စွာ သွားလာနိုင်စွမ်းတို့ ပါဝင်နိုင်သည်။

ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာအန္တရာယ်များကို သုံးသပ်လေ့လာချက် - မဟာဗျူဟာများနှင့် တုံ့ပြန်မှုများကို အသိပေးရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာအန္တရာယ်အား သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ရန် ဆောင်ရွက်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။

ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာ အန္တရာယ် - ထိခိုက်ခံရသူများအနေဖြင့် အကြမ်းဖက်မှု၊ အကျပ်ကိုင်မှု သို့မဟုတ် တမင်ရည်ရွယ်၍ ပိတ်ပင်မှုများကို အမှန်တကယ် ကြုံတွေ့ရခြင်း သို့မဟုတ် ကြုံတွေ့ရနိုင်ခြေရှိခြင်းများ

ကို ဆိုလိုသည်။ ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာအန္တရာယ် ညီမျှခြင်း (အောက်ပါပုံတွင် ကြည့်ပါ) သည် အန္တရာယ်များကို ဖြစ်ပေါ်စေသည့် အချက်သုံးချက်၏ သင်္ချာညီမျှခြင်းမဟုတ်သည့် ဖော်ပြချက်ဖြစ်သည်။ ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာအန္တရာယ်သည် ခြိမ်းခြောက်မှုနှင့် (လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး သို့မဟုတ် ရပ်ရွာအသိုင်းအဝိုင်းတစ်ခု၏) ထိခိုက်လွယ်မှု အခြေအနေသည် အဆိုပါခြိမ်းခြောက်မှုအား တားဆီးရန်၊ တုံ့ပြန်ရန်နှင့် ပြန်လည်ထူထောင်နိုင်သည့် စွမ်းဆောင်ရည်ထက် ကျော်လွန်ပါက ဖြစ်ပေါ်လာသည် (ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ အကာအကွယ်ပေးရေးအဖွဲ့၏ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်)။

ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာခြိမ်းခြောက်မှု - အကြမ်းဖက်မှု၊ အကျပ်ကိုင်မှု သို့မဟုတ် တမင်ရည်ရွယ်၍ ပိတ်ပင်မှုတို့ကို ဖြစ်စေသည့် လူသားတို့၏ လုပ်ဆောင်ချက် သို့မဟုတ် လူသားတို့ လုပ်ဆောင်ချက်၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို ဆိုလိုသည်။

- **အကြမ်းဖက်မှု** - ထိခိုက်ဒဏ်ရာရမှု၊ သေဆုံးမှု၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ထိခိုက်မှု၊ ဖွံ့ဖြိုးမှုနောက်ကျခြင်း သို့မဟုတ် ဆင်းရဲဒုက္ခတို့ကို ဖြစ်စေသည့် သို့မဟုတ် ဖြစ်စေရန် အလားအလာမြင့်မားသည့် မိမိကိုယ်တိုင်သော်လည်းကောင်း၊ အခြားသူတစ်ဦးဦးအပေါ်လည်းကောင်း သို့မဟုတ် အုပ်စုတစ်ခု သို့မဟုတ် ရပ်ရွာအသိုင်းအဝိုင်းတစ်ခုခုအပေါ်ရည်ရွယ်ချက်ရှိရှိ အင်အားသုံး၍ သို့မဟုတ် အာဏာသုံး၍ ခြိမ်းခြောက်ခြင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ထိလက်ရောက် ကျူးလွန်ခြင်း။
- **အကျပ်ကိုင်ခြင်း** - တစ်စုံတစ်ယောက်အား ၎င်းတို့၏ ဆန္ဒကို ဆန့်ကျင်၍ တစ်စုံတစ်ခုကို အတင်းအကျပ် ခိုင်းစေခြင်း။
- **တမင်ရည်ရွယ်၍ ပိတ်ပင်ခြင်း** - လူများအား ၎င်းတို့ လိုအပ်ပြီး ရယူအသုံးပြုခွင့်ရှိသည့် ရင်းမြစ်များ၊ ပစ္စည်းများ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများအား ရယူအသုံးပြုခွင့်ကို တမင်ရည်ရွယ်၍ တားမြစ်ပိတ်ပင်ခြင်း။

ထိခိုက်လွယ်မှု - ခြိမ်းခြောက်မှုတစ်ခု၏ သက်ရောက်မှုမှ ပြန်လည်ထူထောင်နိုင်စွမ်း သို့မဟုတ် ခုခံနိုင်စွမ်း၊ ဖြေရှင်းနိုင်စွမ်း၊ ခန့်မှန်းနိုင်စွမ်းကို ယုတ်လျော့စေသည့် လူတစ်ဦး သို့မဟုတ် အုပ်စုတစ်ခု၏ အချို့သောအခြေအနေများ သို့မဟုတ် လက္ခဏာရပ်များ သို့မဟုတ် ၎င်းတို့ ဝန်းကျင်ရှိ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ပတ်ဝန်းကျင်ကို ဆိုလိုသည်။ လူများသည် ၎င်းတို့၏ လူမှုရေးအုပ်စု၊ ကျား/မ ဖြစ်တည်မှု၊ လူမျိုးစု၊

အသက်အရွယ်နှင့် အခြားသော အချက်အလက်များအပေါ်မူတည်၍ ခြိမ်းခြောက်မှုတစ်ခုဖြင့် ထိတွေ့ခံစားရမှုတွင် ကွဲပြားကြသည်။ ထိခိုက်လွယ်မှုသည် သီးသန့် လူအုပ်စုအချို့တွင်ရှိသည့် ပုံသေ သို့မဟုတ် ကျိန်းသေ စံသတ်မှတ်ချက်များ မဟုတ်သကဲ့သို့ မည်သူမျှ ထိခိုက်လွယ်မှု အခြေအနေတွင် မွေးဖွားလာခြင်း မဟုတ်ပါ။

သတင်းအချက်အလက်သည် ကာကွယ်ရေး ဝေါဟာရများနှင့် ကိုက်ညီပါသည်

သတင်းအချက်အလက်နှင့် ဆက်စပ်သည့် ကာကွယ်ရေးခြိမ်းခြောက်မှု - သတင်းအချက်အလက် ဂေဟစနစ်တွင် မြစ်ဖျားခံ သို့မဟုတ် စနစ်တွင်းရှိ အချက်အလက်များကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ပြီး အကြမ်းဖက်မှု၊ အကျပ်ကိုင်မှု သို့မဟုတ် တမင်ရည်ရွယ်၍ ပိတ်ပင်မှု ပုံစံတစ်ခု ဖြစ်ပေါ်စေသော လူသားတို့၏ လုပ်ဆောင်ချက် သို့မဟုတ် ၎င်းတို့၏ ရလဒ်များကို ဆိုလိုသည်။ ခြိမ်းခြောက်မှုများသည် ထိခိုက်နစ်နာမှုကို ဖြစ်စေသည့် ကျူးလွန်သူ (ခြိမ်းခြောက်မှုကို ဆောင်ရွက်သူ) သို့မဟုတ် မူဝါဒ သို့မဟုတ် လူမျိုးစု ထုံးတမ်းစဉ်လာတစ်ခု (ခြိမ်းခြောက်မှု၏ ရင်းမြစ်) များ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

မည်သူမည်ဝါဖြစ်ကြောင်း ခွဲခြားဖော်ပြနိုင်သော သတင်းအချက်အလက် (PII) - တစ်စုံတစ်ယောက်၏ သက်သေခံအထောက်အထားကို ဖော်ပြသော သို့မဟုတ် ဖတ်ရှုသူတစ်ယောက်က တစ်စုံတစ်ယောက်၏ သက်သေခံအထောက်အထားကို ကောက်ချက်ဆွဲနိုင်သော မည်သည့် သတင်းအချက်အလက်ကိုမဆို ဆိုလိုပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် အမည်အပြည့်အစုံ၊ လိပ်စာများ၊ အမည်ပွားများ သို့မဟုတ် ဖုန်းနံပါတ်များ ပါဝင်နိုင်သည်။

သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာ အန္တရာယ်များ - သတင်းအချက်အလက် ဂေဟစနစ်၏ အကျိုးဆက် ဖြစ်သော မည်သည့် အန္တရာယ်ကိုမဆို ဆိုလိုပါသည်။ အန္တရာယ်ကို အမှန်တကယ် သို့မဟုတ် တွေ့ကြုံရနိုင်ခြေရှိမှုသည် တမင်ရည်ရွယ်မှု ရှိနိုင်သလို တမင်ရည်ရွယ်မှု မရှိဘဲလည်း ဖြစ်နိုင်သည်။ ၎င်းတွင် သတင်းမှားဖြန့်ဖြူးခြင်း၊ ကောလာဟလများ၊ သတင်းအချက်အလက် ရယူအသုံးပြုခွင့်အတွက် အတားအဆီးများ၊ သတင်းအချက်အလက် မရရှိမှုတို့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော အန္တရာယ်များ ပါဝင်ပြီး ၎င်းတို့သာဟု ကန့်သတ်မထားပါ။

- **သတင်းမှား ဖြန့်ဖြူးခြင်း** - လှည့်စားရန် သို့မဟုတ် ထိခိုက်နစ်နာမှုဖြစ်စေရန် ရည်ရွယ်ချက် ရှိသည်ဖြစ်စေ မရှိသည်ဖြစ်စေ ပျံ့နှံ့နေသည့် သတင်းအချက်အလက်အမှား။
- **ကောလာဟလများ**-အတည်မပြုရသေးသည့် မူရင်း ရုပ်ရွာအသိုင်းအဝိုင်း ဒေတာ။ ၎င်းသည် အတည်မပြုရသေးသော်လည်း အချက်အလက်အားဖြင့် မှန်ကန်ပြီး၊ တပိုင်းတစ မှန်ကန်နိုင်သလို သို့မဟုတ် မှားယွင်းမှုလည်းဖြစ်နိုင်သည်။

သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး အန္တရာယ်များ - ၎င်းတွင် ထိခိုက်ခံရသူလူထုသည် အကြမ်းဖက်မှု၊ အကျပ်ကိုင်မှု သို့မဟုတ် တမင်ရည်ရွယ်၍ ပိတ်ပင်မှုတို့ကို အမှန်တကယ် ကြုံတွေ့ရခြင်း သို့မဟုတ် ကြုံတွေ့ရနိုင်ခြေရှိခြင်းတို့ ပါဝင်သည်။ ဤအခြေအနေတွင် သတင်းအချက်အလက်

ဂေဟစနစ်ကို ထိခိုက်နစ်နာစေရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် အသုံးပြုရန် တမင်ကြိုးပမ်းမှု ပါဝင်သည်။ ၎င်းတို့တွင် သတင်းအချက်အလက်ရယူအသုံးပြုခွင့်ကို ပိတ်ပင်ခြင်း သို့မဟုတ် လုပ်ကြံသတင်းတို့ ပါဝင်နိုင်ပြီး ထိခိုက်ခံစားရသူများအနေဖြင့် အခြား ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာအန္တရာယ်များ ထိခိုက်လွယ်မှုကို မြင့်မားစေနိုင်သဖြင့် အခြားသော ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာ အန္တရာယ်များနှင့် အပျက်သဘောဆောင်သည့် ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းရေး နည်းဗျူဟာများအပေါ် အဆိုပါအန္တရာယ်များ၏ သက်ရောက်မှုကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်သည်။

- **သတင်းအချက်အလက် ရယူအသုံးပြုခွင့်ကို ပိတ်ပင်ခြင်း** - "ထိခိုက်ခံရသည့် အသိုင်းအဝိုင်းများအနေဖြင့် အခြေခံအခွင့်အရေးများကို ခံစားရန်နှင့် ၎င်းတို့၏အခြေခံလိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းရန် စွမ်းဆောင်ရည်များကို ဟန့်တားလောက်အောင် သတင်းအချက်အလက် လွတ်လပ်စွာ ဖန်တီး၊ မျှဝေ၊ ရှာဖွေပြီး ရယူခြင်းကို ရည်ရွယ်ချက်ရှိရှိ ပုံစံဖြင့် အတိုင်းအတာ တစ်ခုအထိ ပျက်စီးစေပါက" သတင်းအချက်အလက် ရယူအသုံးပြုခွင့်ကို ပိတ်ပင်ခြင်းကို ဖော်ဆောင်ပါသည်။ (ကမ္ဘာ့လုံးဆိုင်ရာ အကာအကွယ်ပေးရေးအဖွဲ့၏ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်)
- **လုပ်ကြံသတင်း** - လုပ်ကြံသတင်းဆိုသည်မှာ ထိခိုက်မှုဖြစ်စေသည့် သတင်းမှားအား ရည်ရွယ်ချက်ရှိစွာ ဖြန့်ဖြူးခြင်းဟု သတ်မှတ်နိုင်ကာ၊ ၎င်းသည် “လူထုအား လှည့်စားကာ၊ ဆိုးကျိုးတစ်ခုအနေဖြင့်၊ အများပြည်သူ သိပိုင်ခွင့်နှင့် သတင်းအချက်အလက် ရှာဖွေရန်၊ လက်ခံရန်နှင့် ဖြန့်ဝေရန် လူတစ်ဦးချင်းစီ၏ အခွင့်အရေးကို အနှောင့်အယှက်ပေးပါသည်” (ကမ္ဘာ့လုံးဆိုင်ရာ အကာအကွယ်ပေးရေးအဖွဲ့ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်)။

မှန်ကန်တိကျသောသတင်းအချက်အလက်ကို အဓိပ္ပါယ်ရှိရှိနှင့်ဘေးကင်းလုံခြုံစွာ ရယူအသုံးပြုခွင့်

- **သတင်းအချက်အလက်ကို ဘေးကင်းလုံခြုံစွာ ရယူအသုံးပြုခွင့်** - သတင်းအချက်အလက်များကို ဖန်တီး၊ မျှဝေ၊ ရှာဖွေပြီး ရယူချိန်တွင် လူတစ်ဦးတစ်ယောက် သို့မဟုတ် အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့သည် အန္တရာယ်များနှင့် ရင်ဆိုင်ရခြင်းမရှိပါက သတင်းအချက်အလက်ကို ရယူအသုံးပြုခြင်းက ဘေးကင်းလုံခြုံပါသည်။
- **သတင်းအချက်အလက်ကို အဓိပ္ပါယ်ရှိစွာ ရယူအသုံးပြုခွင့်** - သတင်းအချက်အလက်ကို ဦးစားပေးအသုံးပြုလိုသည့် ဘာသာစကား၊ စာတတ်မြောက်မှုအဆင့်နှင့် ဦးစားပေးနည်းလမ်းများအပါအဝင် ၎င်းတို့၏ ဆန္ဒနှင့် သတင်းအချက်အလက် လိုအပ်ချက်များအပေါ် အခြေခံ၍ လူအုပ်စုအားလုံးမှ ရယူအသုံးပြုခွင့်ရှိပါက အဆိုပါသတင်းအချက်အလက်ကို ရယူအသုံးပြုခြင်းသည် အဓိပ္ပါယ်ပြည့်ဝပါသည်။
- **မှန်ကန်တိကျသောသတင်းအချက်အလက်ကို ရယူအသုံးပြုခွင့်** - လူအများသည် သတင်းအချက်အလက်ကို အတည်ပြုရန်နှင့် သုံးသပ်လေ့လာရန် လိုအပ်သော ကိရိယာများ၊ စွမ်းရည်နှင့် အရင်းအမြစ်များရှိပါက မှန်ကန်တိကျသော သတင်းအချက်အလက် ဝင်ရောက်ရှာဖွေကြည့်ရှုခွင့်ရှိသည့် အခြေအနေတည်ရှိသည်။ (၎င်းတွင် ဒီဂျစ်တယ်နည်းပညာများ အသုံးပြုတတ်ခြင်းနှင့် အချက်အလက် မှန်မမှန် စစ်ဆေးခြင်းဆိုင်ရာ ဗဟုသုတအပြင် စပ်လျဉ်းသော အရင်းအမြစ်များ ရရှိနိုင်ခြင်းတို့ ပါဝင်နိုင်သည်။)

လမ်းညွှန်မြေပုံ - သတင်းအချက်အလက်နှင့် အန္တရာယ်များ - သတင်းအချက်အလက် ဂေဟစနစ်အတွက် အကာအကွယ်ပေးရေး ချဉ်းကပ်နည်းဆိုင်ရာ မိုဂျူးများနှင့် နောက်ဆက်တွဲများကိုမည်သို့ အသုံးပြုရပါမလဲ။

မေး -

ဒေသခံ သတင်းစာတစ်စောင်၏ အွန်လိုင်းစာမျက်နှာကို ကျွန်ုပ် စီမံကွပ်ကဲနေပြီး ကျွန်ုပ်တို့ ရေးသားထားသည့် ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်က ဒေါသဖြစ်စရာ မှတ်ချက်များကို လှုံ့ဆော်ပေးပြီးနောက် အကြမ်းဖက်မှုများ ဖြစ်ပွားခဲ့ကြောင်း ကောလဟာလတချို့ကို ကြားခဲ့ရပါသည်။

ဖြေ -

ဤသို့ဖြစ်ပွားမှုကို လျော့ပါးစေရန်နှင့် ထပ်မံ မဖြစ်ပွားစေရန် ရည်ရွယ်သော လုပ်ငန်းများကို လမ်းညွှန်ပေးရန် မိုဂျူး ၂ နှင့် ၄ ကို ကြည့်ပါ။ ရပ်ရွာအသိုင်းအဝိုင်းများမှ အသံများကို နားထောင်ပြီး ရပ်ရွာအသိုင်းအဝိုင်းထဲတွင် ဤဆောင်းပါးက အစပျိုးသည့် ပြဿနာများအကြောင်းကို ပိုမိုနားလည်ရန် မိုဂျူး ၃ နှင့် ဆက်စပ်ကိရိယာများကို ကြည့်ပါ။

မေး -

ကျွန်ုပ်သည် ကာကွယ်ရေး ဦးတည်ချက်များကို စောင့်ကြည့်ရန်နှင့် အစီအစဉ်ဆွဲမှုများအကြောင်း သတင်းပို့ခြင်းအား လေ့လာသုံးသပ်မှုများပြုလုပ်ရန် ပြင်ဆင်နေသော ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး လုပ်ဆောင်သူတစ်ဦးဖြစ်သည်။

ဖြေ -

မိုဂျူး ၃ နှင့် ဆက်စပ်နောက်ဆက်တွဲများသည် သင့်ကိရိယာများကို ဒီဇိုင်းရေးဆွဲရန်နှင့် အချက်အလက်များကို စုစည်းရာ၌ ကူညီပေးရန် လေ့လာသုံးသပ်ချက် မူဘောင်အပြင် သတင်းအချက်အလက်နှင့် ဆက်စပ်ကာကွယ်ရေးအန္တရာယ်များနှင့် ပတ်သက်သည့် လေ့လာသုံးသပ်မှု ပြုလုပ်ရန် လမ်းညွှန်ချက်များ ပံ့ပိုးပေးပါသည်။

မေး -

ကျွန်ုပ်သည် ဒေသဆိုင်ရာ ရေဒီယိုအသံလွှင့်ဌာနတစ်ခုတွင် အလုပ်လုပ်ပြီး ဒေသအတွင်း ကျား/မအခြေပြု အကြမ်းဖက်မှု (GBV) မြင့်တက်လာခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ဒေသဆိုင်ရာ နှင့် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သူများ ကြားတွင် အရေးယူဆောင်ရွက်မှုများကို အားပေးရန်အတွက် အကြောင်းအရာများကို ရေးသားဖော်ထုတ်လိုပါသည်။

ဖြေ -

အဆိုပါ လမ်းညွှန်ချက်များတွင် ထိခိုက်လွယ်သော သတင်းအချက်အလက်များအား ဘေးကင်းစွာ အသုံးပြုနိုင်ရန် လမ်းညွှန်ချက်များ(မိုဂျူး ၂ နှင့် ၄)နှင့် ရပ်ရွာအသိုင်းအဝိုင်းအတွင်း GBV ကို လျော့ချရာတွင် သို့မဟုတ် ပိုမိုဆိုးရွားစေရာတွင် သတင်းအချက်အလက်၏ အခန်းကဏ္ဍကို သုံးသပ်လေ့လာနိုင်ပုံ (မိုဂျူး ၃) တွင် လမ်းညွှန်ပေးမည်ဖြစ်ပါသည်။

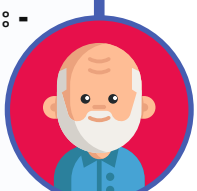

မေး -

ကျွန်ုပ်သည် အစိုးရမဟုတ်သည့် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုအတွက် အလုပ်လုပ်ပြီး ထိခိုက်ခံရသည့် ရပ်ရွာအသိုင်းအဝိုင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက် ဝေမျှရန် Facebook စာမျက်နှာတစ်ခု ဖွင့်ချင်ပါသည်။ ၎င်းအား လူမှုအဖွဲ့ဝင်များ ဘေးကင်းကင်းနှင့် သုံးနိုင်ကြောင်း သေချာစေရန် ဘယ်လိုလုပ်ရပါမလဲ။

ဖြေ -

ဘေးကင်း၊ အဓိပ္ပါယ်ရှိပြီး ရယူအသုံးပြုနိုင်သော အချက်အလက်ချန်နယ်များ တည်ဆောက်ခြင်းဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်ကို မိုဂျူး ၂ တွင် တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။

မေး -

ကျွန်ုပ်သည် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုတွင် လုပ်ကိုင်နေပြီး တို့ပြန်ချက်နှင့်တိုင်ကြားမှုစနစ်ကို ပြန်လည်သုံးသပ် (သို့မဟုတ် လိုအပ်ပါက ရေးဆွဲ) လိုပါသည်။

ဖြေ -

မိုဂျူး ၂ တွင် သတင်းအချက်အလက်ကို ဘေးကင်းပြီး အဓိပ္ပါယ်ရှိစွာ ရယူအသုံးပြုနိုင်သော တို့ပြန်ချက်နှင့်တိုင်ကြားမှု ယန္တရားများနှင့် ပတ်သက်သည့် အချက်အလက်များ ပါဝင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

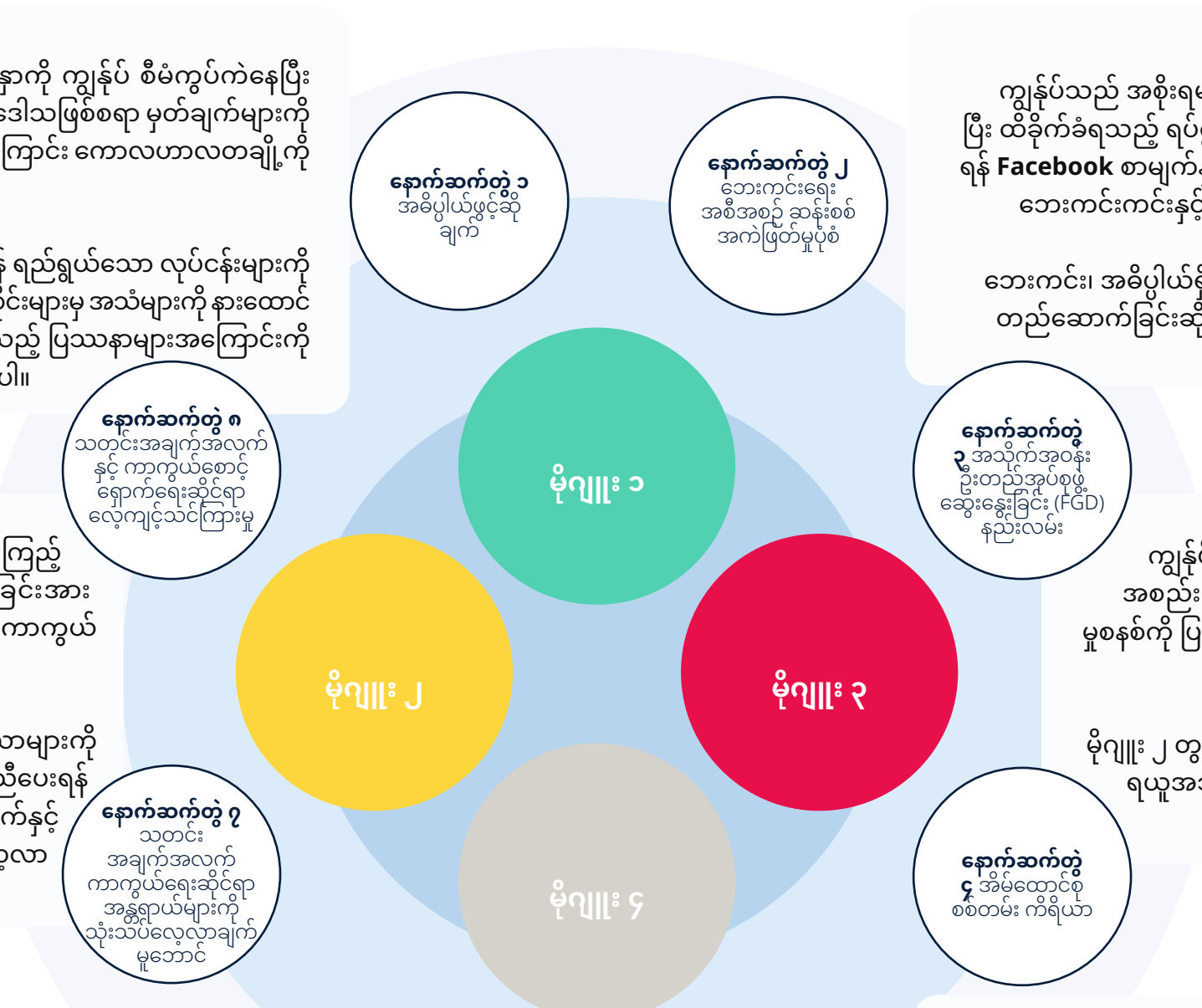

မေး -

ကျွန်ုပ်သည် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ အကျပ်အတည်း တစ်ခုကြောင့် ထိခိုက်ခံခဲ့ရသော နိုင်ငံတစ်ခုတွင် ကဏ္ဍပေါင်းစုံပါဝင်သည့် ဆန်းစစ်လေ့လာမှုတစ်ခုကို ဦးဆောင်နေသော လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ ညှိနှိုင်းရေးမှူးတစ်ဦး ဖြစ်ပါသည်။ ရပ်ရွာအသိုင်းအဝိုင်းများနှင့် ဘေးကင်းစွာ မည်ကဲ့သို့ ထိတွေ့ဆက်ဆံရမည်နည်း။

ဖြေ -

လမ်းညွှန်ချက်များတွင် ရပ်ရွာအသိုင်းအဝိုင်းများနှင့် ဘေးကင်းစွာ ထိတွေ့ဆက်ဆံရန် နှင့် မိုဂျူး ၂ တွင် အဓိက ပါဝင်ပတ်သက်သူများနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရန်အတွက် လမ်းညွှန်ချက်များ ပါဝင်ပါသည်။ မိုဂျူး ၃ သည် ဆန်းစစ်ချက်တစ်ခုတွင် သတင်းအချက်အလက် အစိတ်အပိုင်းများ ထည့်သွင်းနည်းကို လမ်းညွှန်ပေးပါသည်။

နောက်ဆက်တွဲ ၁
အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်

နောက်ဆက်တွဲ ၂
ဘေးကင်းရေး အစီအစဉ် ဆန်းစစ် အကဲဖြတ်မှုပုံစံ

နောက်ဆက်တွဲ ၈
သတင်းအချက်အလက်နှင့် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးဆိုင်ရာ လေ့ကျင့်သင်ကြားမှု

နောက်ဆက်တွဲ ၃
အသိုက်အဝန်း ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း (FGD) နည်းလမ်း

နောက်ဆက်တွဲ ၇
သတင်းအချက်အလက် ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာ အန္တရာယ်များကို သုံးသပ်လေ့လာချက် မူဘောင်

နောက်ဆက်တွဲ ၄
အိမ်ထောင်စုစစ်တမ်း ကိရိယာ

နောက်ဆက်တွဲ ၆
မိဒီယာ ဦးတည် အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း (FGD) ကိရိယာ

နောက်ဆက်တွဲ ၅
အဓိကသတင်းပေး သူအား တွေ့ဆုံ မေးမြန်းခြင်း (KII) ကိရိယာ

